

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

1. Quid Apostolus vocet co[n]scientiam, & quid cauterizatam conscientiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

gloriari de redemptione & misericordia Dei.

Sapiens inquit Eccl. 23. Nihil melius est super terra timore Dei: quid aurum? quid honores sine timore Dei? Et Psal. 18. inquit Propheta: Timor Domini sanctus permanet in seculum seculi, id est, timentes Deum permanebunt & conseruabuntur in mundo, quantumcunque tyranni & suppressores pauperum tumultuentur. Si enim pro illis Deus, quis contra eos? Rom. 8. Sic quoque beata virgo canit Lucæ 1. Et misericordia eius à progenie in progeniem timentibus eum. Et Psal. 33. inquit Dauid: Timete Dominum omnes sancti eius, quoniam nihil deest timentibus eum in veritate, & Christus quoque Mat. 10. inquit, Timete eum qui potest corpus & animam perdere in gehennam. Summa, qui timet Deum, is non peccat, is faciet bona, & hic non relinquetur à Deo tam in hac, quam post hanc vitam. Ideò parentes vehemèter inculcare tenentur pueris timorem Dei ac punitionem peccatorum, sicut dixerunt Angeli ad Abraham Gen. 18. Nihil ergo proderit, esse receptum in gratia, nisi in timore Domini custodierimus thesaurum.

CAPVT XXXIX.

ARGVMENTA.

1. *Quid Apostolus vocet conscientiam, & quid cauterizatam conscientiam.*
2. *Quòd maxima cōsolatio hominis coram Deo & mundo in rebus & fama, sit testimonium internum conscientie.*
3. *Quòd sicut nihil est melius bona conscientia, ita nihil peius mala conscientia homini.*

Apostolus loquitur ad Timotheum, scribens de duplici hominis conscientia, & de bona inquit 1. Tim. 1. Finis precepti est charitas, de corde puro, & con-

K 5

scien-

scientia bona, & fide non ficta. fides enim purificat cor & conscientiam. Igitur ea conscientia bona dicitur, quæ est purificata fide, Act. 15. fide purificas corda illorum, scilicet qui credunt quòd datus sit nobis Christus à Deo sapientia, iustitia, 1. Cor. 1. & redemptio, & quòd mortuus est pro peccatis nostris, Ro. 4. & hanc fidem sequitur charitas erga Deum propter acceptum beneficium, quæ non indiget lege, sed à se metipsa facit ea quæ sunt legis. Et eam conscientiam vocat Apostolus bonam, quæ omnia ex amore Dei liberè facit in gratiarum actionem recepti beneficij. Insuper conscientia bona dicitur, quæ præfert & plurimum æstimat verbum Dei, præcepta Dei, fidem, timorem, dilectionem, misericordiam, patientiam, veritatem, & cæteras huiusmodi virtutes interiores, & verum Dei cultum, ne talis violetur aut negligatur, quam traditiones humanas, ac reliqua minora præcepta & opera. Nam bona conscientia potius dolet, si violatur Dei præceptum, Euangelium, aut si quid est huiusmodi, quòd scriptura manifestè prohibet, quam si negligatur præceptum hominum, quanquam & illud in loco suo non sit temerè violandum: Respicit ergo conscientia bona ad diuina præcepta vtriusque tabulæ: & grauius ibi peccatum sibi facit, quam in violatione traditionum humanarum. Deinde Apostolus loquitur de cauterizata conscientia, 1. Timot. 4. Et est illa conscientia quæ bonum putat malum, vel magni æstimat & plus traditionem humanam, quam Dei præceptum, grauiusq; existimat fore peccatum. Sic cibos quosdam & matrimonium tanquam mala prohibuerunt olim Manichæi & Priscilianitæ, cum bonæ sint creature, & Matt. 23. Pharisei decimabant minora, Cuminum, Anethum, mentham, & relinquebant maiora legis, iudicium, misericordiam & fidem. Consimili modo fit in statutis quibusdam & præceptis hominum, vbi scortatio, inuidia, ebrietas,

ebriet
scriptu
tùm
mund
stum
statuta
post te
nonica
dret i
quam
corem
lia: &
zata, &
dicunt
de sun
14. Sed
rim pr
scienti
præfer
Euang
per ced
& ce
Apo
solatio
stræ. &
um vel
do in r
uersum
tuperat
soft. Q
tia tua
& consc
entiam
tur. Te
tia, siue
Ecll.

ebrietas, mendacium, blasphemia &c. quæ Deus & scriptura prohibuit, nemo curat neque punit, sed tantum statuta & leges hominum curantur. Sic Iudei mundi volebant manducare pascha, at tamen Christum crucifigunt, Ioan. 18. Matthæi 27. sic propria statuta & inuenta strictè seruamus, & Dei præcepta post tergum reijcimus. Si quis horas negligeret canonicas, vel Monachus ad horam sine cuculla prodiret in publicum, grauius æstimant peccatum fore, quam quòd quotidie est ebrius, tenet in corde rancorem, malos & luxuriosos cogitatus, & id genus alia: & hæc dicitur obstinata conscientia vel cauterizata, & habet suum signum. Verùm hæc à nobis non dicuntur, vt traditiones violentur, sed potiùs seruandæ sunt propter bonum ordinem in Ecclesia, 1. Cor. 14. Sed si quis per hæc velit iustificari, neglectis inter præceptis diuinis, hæc esset mala & erronea conscientia. Sic tamen illa seruanda sunt, vt illis longè præferamus in conscientia nostra diuina præcepta & Euangelicam veritatem. Nam his potioribus semper cedere debent inferiora, tanquam testa nucleo &c.

Apostolus inquit 2. Corinth. 1. Gloria, id est, consolatio nostra hæc est, testimonium conscientia nostræ. & Prouerb. 15. Secura mens quasi iuge conuiuium vel gaudiū. hæc conscientia coram Deo & mundo in rebus & fama consolatur, quantumcunq; diuersum iudicet mundus: si mundus vel laudat vel vituperat, conscientia testimonium concludit. Chrysost. Quid prodest si omnes te laudant, & conscientia tua te accusat? quid obest, si te omnes condemnant, & conscientia excusat? Ideò 1. Pet. 3. Habete conscientiam bonam, vt qui detrahunt vobis, confundantur. Testimonium igitur coram Deo reddit conscientia, siue id bonum vel malum fuerit.

Eccl. 13. Bona est substantia, cui non est peccatum in con-